

Leyst og fast um samfelagsviðurskipti

3. PARTUR

Gangandi í miðbýnum í Havn um døgverðaleitið, kennst tað rættuliga trøngt fyrri onðini av øllum bensinroykinum, og blótanin og bannanin frá bílstjórum um vánaligu ferðsluviðurskiptini, sum hóast alt mugu kallast tolu- lig, hugnar ikki stórvægis um hesa »ófóroysku« myndina.

At akfør, sum verða nýtt í ymsum yrkjum, og sum mærvitandi hava tologitari tolltreytir, og sum enná við »avskrivning« kunnu dragast frá skattainntøkuni, heilt ótarnað verða loyvd at fara kring býin í privatørindum eftir arbeiðstíð eins og sunnu- og halgidagar, er enn størri óskil, sum bótast má um í stundini.

Frakkar hava í longri tíð skattað bílar sínar eftir motorstødd. Um hetta upprun- ligu var ætlað sum tiltak móti dálking, veit eg ikki, men tað er eysæð, at bílur við 100 hestum dálkar munandi meira enn fyra við 25 hestum, tá meira ófullfíggaðu brenni- evnini hjá teimum størri vera tiki til umhugsunar. Slik skattingar og avgjaldsskip- an mátti verð hugsaði heima hjá okkum, eftir vána- ligu royndirnar av oljubrepp- uni fyrri stuttum. Eisini trygdina kundu vit við lóg- gávu soleiðis bæt munandi um. Á marknaðinum finnst í lótu eysturlendskir pinku- bílar við 100 hesta gongu- verki, og kann hetta ikki sig- ast annað enn at vera ørskapur bæði viðvíkjandi trygd, orkuspillu og dálking, men ikki minnst hesi bílframleið- andi londini eru við at ganga undir í lorti. Men tann stund- in er vónandi ikki langt burt- ur, tá reinførastu ravmag- nsakfør vera at treingja burtur okkara núverandi sóthólkar.

Rentuavdráttur av bíllan- um er annað óskil, ið hevur valdað ov leingi. Bílar, ið ikki vóru góðir í hondina, áttu at verið fíggaðir av tí al- menna, møguleiga gjøgnum eina deild av húsalánsgrunn- inum, tó við hægri rentum, so eftirlit fekkst við hesum frádrátti, sum ikki kann sigast at vera annað enn háð- andi viðferð av teimum mongu, ið ongantíð fáa ráðini til bíl, og móti teimum, sum við fedranna stoltleika ikki vilja ognar sær óneyðug leika- petti, uttan at rinda sum skjótast. Hinvegin eiga fólk, ið búgva ein hálvan tímas gongd frá arbeiði teirra og niðurstemmen í enn óbygd- um økjum, at fáa tann sóma við rentuavdrátti av láni til minni akfar, sum onnur, ið ikki hava bíl fyrri neyðini, í longri tíð rættuliga hava gjørt sær tilgøðar við, og haldað skal sjálvandi fram við nógaldandi serskipan fyrri avlamsakfør. Nevnda skipan vildi helst stimbrað út- og til- flytarum á stórplassunum at

bygt ódýrt uttanfyri, so vit soleiðis kundu rudda sum mest og friðka veltu økini millum gamla og nýggja bý- in, samstundis sum gjørdar vóru omanfyrenevndu neyð- ugu veitingar.

Orkupolitikkur landsins má framvegis vera stremban móti rivuligari reinförari megi, sum ikki á nakran hátt má vera bundin av skiftandi viðurskiptum uttanlanda. Skipum okkara eiga vit harafturimóti til allar tíðir at víska fullfíggaðar olju- gogmslur heima á landi. Ti helst man ganga rúm tíð, til lóðikisturnar gerast so full- fíggaðar, at eisini skip kunnu sigla langar leiðir við ravmagnsorku, men mögu- leikarnir eru har kortini.

Tað kann ikki vera nakar ivi um, at útyggjanin av føy- oysku orkuni verður at halda seg til fossa- og streymmeg- ina í havinum og møguleiga vindmegina. Byggikostnað- urin av slikum orkustøðum er eyðkendur fyrri at vera munin hægri enn av samsvarandi motorstøðum, men eru fyri- munirnir við hesum tó vitu- ligir við reinförinum og trygdini um sjálvhjál sum longst, og um vit taka til í nóg stórum, vilja vit sum frál- iður fleirfaldað vinna aftur meirkostnaðin av hesum verkum.

Øll fegnast vit um miðvísu vega- og havnabyggingina, sum fram er farin síðan síðst í 50unum. Henda hevur ruddað slóð fyrri framtøkum, sum dagsins tilkomna fólk neyvan hugsaðu møguleig, tá sett var á at grava. Sammet við flestøll lond av okkara stødd, man ikki vera ov stóran tikið til, at vit sum iløgur í hesi virkis- og ferðslumál hava lagt hópin meira enn onnur, og tað at fegnast um, so miðvist sum fram er farið. Arbeitt hevur verið at kalla uttan støðg, og ongantíð meira enn júst nú. Stundin skuldi tiskil eisini verið kom- in til tess, at vit í størri mun enn higartil hugsa um út- sjóndina eftir hesa stórvingnu fjallaflýtan. Góður siður hev- ur verið at laða uppi bakkarn- ar, so leingi vegir hava verið gjørdir í Føroyum. Hetta verður lutvist gjørt enn, men ikki til fullnar. Møguleiga er tað spurningur um tíð, so farygevið! Men endamálið má vera at friðka sum mest arrini við snøggum grótjaðarum og sáddum lendi, har ov nógv er grópað. Soleiðis kundu eisini tæy, sum hærki hava mögu- leika ella ráðini at ferðast um oyggjarnar dag um dag í egn- um akfari, vunnið satt frægd á vitjunarferðum millum bygda, um tæy tá fingi høvi til at njóta undurfullu náttúru okkara í samstarvi við tíðar- innar tørv, ið læddan skin- samastu trivnaðarlugu fyri- treytir manna.

framhald

Krisjan:

Fyrilestrar um veðurlagsbroytingar og ávirkan teirra á Norðurhøvini

Á bretska universitetinum, Uni- versitu of East Anglia, hava teir stovnað serstaka deild, ið fæst við kanningar av veðurlagnum upp gjøgnum öldirnar og ávirkan tess á ymisk viðurskipti.

Fyrirsetumaður á hesi deild er Herbert H. Lamb, professari, sum seinastu árin hevur ferðast víða hvar í Europa at leita sær upplýs- ingar um veðurlagið til at av- merkja á veðurkort. Hann kemur nú til Føroya í somu ørindum og hevur boðið Fróðskaparsetrinum í Havn og Sjómannsskúlanum í Klaksvík at halda fyrilestur um veðurlagsbroytingar.

Lamb professari er royndur veðurmaður. Hann starvaðist á bretska veðurmiðstøðini í mong ár, hevur verið limur í bretska nevndini fyrri veðurannsóknir á Suðarpólsmarðum, formaður í bretska felagnum fyrri veðurann- sóknir, ráðgevi hjá amerikamonn- um við boringar teirra á grøn- landska innlandsfisinum, og árin 1969—73 var hann eisini formaður í arbeiðsbólki hjá alheims veður- stovninum, ið kannar veðurlags- broytingar.

Í fyrilestrinum verða umrøddar skiftandi metingar manna millum av broytingum í veðurlagnum. Meginpartin av mannasøguni hevur veðurlagið verið hildið at vera umleypandi og óálitandi, men fyrri hesi öldini gjørdist tann áskoðan vanlig, at til bar at við- gera veðurlagið sum óbroytiligt, bert við við tilvildarlíggum um- skifti ár undan ári og heldur óvan- lig í smærri millumbilum. Nú er tó greitt, at veðurlagið hevur verið fyrri stórum broytingum í hesi öldini, serstakliga seinastu árin. Hetta hevur elvt til umfatandi

tørv á tolliga álitandi veðurspá- dómum.

Hesin spurningur verður havd- ur á lofti í fyrilestrinum, eins og hvat ið gerast kann til tess at geva hent ráð, við tí kunnleika til við- urskiptini, vit nú hava, um hvussu veðurlagið man fara at taka seg upp í framtíðini.

Fyrilesturin, ið er á enskum

máli, viðger veðurlagsbroyting- arnar á Norðurhøvunum, bæði í farnari tíð og hesi seinastu árin, eins og nomið verður við hesi viðurskipti aðrastaðni í heiminum.

Hann er almennur og verður hildin á Fróðskaparsetrinum í Havn hóskvöldið 4. juli kl. 20 og á Klaksvíkar Sjómannsskúla friggja- kvöldið 5. juli kl. 20.

sosalurin

- blað við meiningum

K. F. U. K. limir

á bygd og í bý

Norðen K. F. U. K. stevna verður hildin á K. F. U. K. í Havn í døgnum 2. — 8. august.

Tilmeldan til feløgin í seinasta lagi 15. juli.

K. F. U. K. í Vági
tlf. 73020

K. F. U. K. í Klaksvík
tlf. 55294

K. F. U. K. í Havn
tlf. 11928

Stjóri á Klaksvíkar Sjómannsskúla

Starvið sum stjóri á Klaksvíkar Sjómannsskúla er leyst at seta frá 1. august 1974. Løn samsvarandi 29 lønarrámmu í lög- tingslóg um tænastumannalønir v.v. Umsóknir mugu vera landsstýrinum í hendi í seinasta lagi 15. juli 1974.

FØROYA LANDSSTÝRI

Føroya framburðsflokkur

hevur í Suðurstreyt stillað hesi valevni upp til lögtingsvalið til heystar.

Valevnini eru í nummarða:

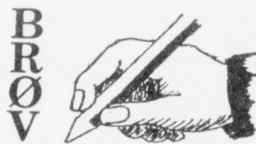
1. Kjartan Mohr, lögtingsmaður, Tórshavn
2. Poul Michelsen, heilsulumaður, Tórshavn
3. Jóan Pauli Sørensen, skipaavgreiðslumaður, Tórshavn
4. Petur Midjord, bygðaráðsformaður, Argir
5. Cornelius Reinert, bygðaráðsformaður, Kaldbak
6. Gunnar Poulsen, jarðbrúkarar, Nólsoy
7. Gunnar Hansen, kranførari, Tórshavn
8. Hermann Joensen, skipari, Tórshavn

Broyting í telefonnumrum í Gøtu

Í samband við automatisering í Eysturoynni verða telefon- numrini í Norðagøtu, Gøtugjógv og Syðrugøta broytt soleiðis, at 41000 verður lagt aftrat verandi telefonnumrum. T. d. verður nr. 1 til 41001 og nr. 25 til 41025 o.s.frv.

Automatisering og flyting av følegum á nevndu plássum undir Seldarfjarðar automatstøð verður liðug um middags- leitið í dag.

Telefonverkið

Aftur eitt afturstig

Tað frættist, at mjólkátsølan á majariinum í Havn fer at lata aft- ur, og mjólk her eftir einans kann fáast í handlunum.

Tíveri — eitt afturstig fyrri brúkarar av mjólkini, ein kunda- service, sum majarið nú leggur niður — og ein beinleiðis príshækkan fyrri tæy mongu heimini í høvudsstaðnum, sum higartil hava havt høvi til at keypa sær væl biligari mjólk á mjólkátsø- uni enn hjá keypmanninum.

Uppaftur verður so møguleikin at fáa mjólk á mishalgidøgum burtur — sum heild ein ásanann av, at forbrúkarin ikki verður serliga nógv virður, enn minni spurður, tá talan er um rættindi hansara.

Í føyroyskum dansi verður talað eisini um afturstig, tað kann nú eisini sigast um mjólkadansin.

ein sum nú verður
noyddur at geva
meira fyrri mjólkina